

Во САД повторно се слушаат воинствените тапани, кои ја најавуваат неминовноста од напад врз Иран и немоќта на дипломатските напори на Кондолиза Рајс да издејствува откажување од натамошната иранска нуклеарна програма, која најверојатно треба да води кон производство на атомска бомба.

Иранскиот генерал-мајор Јахја Рахим Сафави изјави дека Американците треба да сфатат дека 200.000 нивни војници, кои се наоѓаат во Ирак и во Авганистан, се во дострелот на иранското оружје. Тој вели дека Иран располага со моќен разузнавачки систем и со современа технологија, со кои ги следи настаните во соседството и со ракетно оружје, кое е насочено кон Ирак и Израел.

Иранскиот претседател Махмуд Ахмадинеџад, кој се наоѓа во САД и учествува во работата на Генералното собрание на ООН, не можеше да добие дозвола за полагање венец на жртвите од терористичкиот напад на 11 септември 2001 година, но доби можност да одржи говор пред студентите и професорите на познатиот Универзитет "Колумбија" во Њујорк.

Пишува: Драги ИВАНОВСКИ

Долготрајната затегнатост во односите на Вашингтон и на Техеран, која почна со откривањето на иранската нуклеарна програма која, според нив, наводно е наменета за мирољубиви цели, односно за производство на електрична енергија, додека САД сметаат дека збогатувањето на ураниум се прави со цел да се добие материјал за производство на атомска бомба, деновиве повторно ја бранува меѓународната јавност, откако пред извесно време од Пентагон дојде најава дека со масовен воздушен напад, во кој би учествувале 1.200 авиони, би можеле многу брзо да бидат уништени иранските воени капацитети и цели.

Американскиот државен секретар

ЌЕ УСПЕЕЛИ ДИПЛОМАТИЈАТА?

МЕЃУ ВОЈНАТА И

Кондолиза Рајс ги привршува последните дипломатски напори, кои треба да водат кон откажување од натамошното трупање нуклеарен материјал во Иран, со заканата од примена на нови построги санкции од оние кои порано беа донесени од страна на ООН, а кои иранските власти по сè изгледа не ги сфатија со цела сериозност.

Од Вашингтон пристигнуваат информации дека со порастот на затегнатоста американското воздухопловство уште во јуни го донело тајниот план за дејствување во воени услови од страна на учесниците во Проектот ШАХМАТ, чии стратегии ја изработиле воената кампања од 1991 година во војната во Заливот, на чело со брилијантниот бригаден генерал Лоренс Штуц Штуцрим на кој му помагал д-р Лани Кас, поранешен израелски офицер и експерт за т.н. сајбервојна.

Од друга страна, пак, за време на воената парада во Техеран, на која се прикажани иранските балистички проектили од среден дострел, кои можат да ги погодат американските воени бази во Ирак или цели во Израел, водачот на поранешната иранска Революционерна гарда, генерал-мајорот Јахја Рахим Сафави, кој е воен советник на иранскиот духовен водач, Али Хаменеи, изјавил дека Американците треба да сфатат дека 200.000 нивни војници, кои во моментот се ангажирани во Ирак и во Авганистан, се наоѓаат во дострелот на иранското оружје. Сафави рекол дека Иран создал моќен разузнавачки систем, користејќи и напредна технологија и сателити, модерни радары и ракетно оружје, дека интензивно ги набљудуваат настаните во соседните земји и дека агресорите би добиле силен одговор!

ДИЛЕМИ ВО ВАШИНГТОН

Во меѓувреме, во Вашингтон продолжува борбата на мислења за оправданоста или за неоправданоста на можниот американски напад врз стариот должник Иран, уште од времето на почетоците на исламската револуција на ајатолахот Хомеини во 1979 година, кога се случи кризата со американската Амбасада во Техеран и со нејзините службеници кои останаа во заложништво 400 дена во времето на американскиот претседател Џими Картер, а која подоцна имаше големо влијание врз порастот на исламскиот фундаментализам и милитаризам во регионот на Блискиот Исток и пошироко во светот.

Во оваа смисла, поранешниот советник за национална безбедност Збигњев Бжежински смета дека американската администрација се обидува да ја вжешти ситуацијата, која веќе личи на предвоена состојба. Тој ја отфрли изјавата на американскиот претседател Џорџ Буш дека евентуалното повлекување на трупите на САД од Ирак би можело да ги охрабри Иранците во насока на продолжување на напорите за производство на атомска бомба, со која ќе доминираат во регионот како воена сила. Бжежински смета дека е сосема можно Иранците да одат кон развој на нуклеарно оружје, но дека САД немаат цврсти докази за тоа, односно тој смета дека не треба да се повтори ситуацијата со Ирак, кога не беше пронајдено оружје за масовно уништување, кое инаку беше мотив за воената интервенција против режимот на Садам Хусеин. Бжежински, кој сега му е совет-

СКИОТ ВОЕН НАПАД ВРЗ ИРАН

ник на претседателскиот кандидат Барак Обама од Демократската партија, смета дека ескалацијата на тензиите, создавањето хистерија и закани ќе ја одведат Америка во стампедо на војна.

"А, мора да се мисли на тоа дека на таков начин ние ќе бидеме симултано во војна со Ирак, Иран, Авганистан и Пакистан, каде ќе бидеме заглавени следните 20 години", смета Бжежински.

Хенри Кисинџер, исто така, поранешен американски државен секретар и познат креатор на "летечката дипломатија", смета дека меѓународната заедница мора да ја зголеми поддршката на земјите кои ѝ се спротивставуваат на иранската нуклеарна програма.

"Јас верувам дека Иранците градат капацитети за производство на атомска бомба, но не мислам дека тоа можат да го постигнат веднаш, туку по две или три години", коментира Хенри Кисинџер.

За време на престојот во САД иран-

ваат не само Ирачани, туку и американски војници", истакна Ахмадинеџат.

За ситуацијата да биде уште покомплицирана се потруди и претседателот на Меѓународната агенција за атомска енергија, Мохамед Барадеј, кој минатата седмица изјави дека Агенцијата ги потврдила податоците дека иранскиот нуклеарен материјал не бил пренасочен од мирољубивите цели, откако нејзините инспектори не можеле да донесат поинаков заклучок за некои важни аспекти за иранската програма.

ПРЕСТОЈОТ НА АХМАДИНЕЏАТ ГИ БРАНУВА САД

Контроверзниот ирански претседател Махмуд Ахмадинеџат, кој уште поодамна го разбранува светското јавно мислење

ДИПЛОМАТИЈАТА

МАХМУД АХМАДИНЕЏАТ ДОБИ ШАНСА ДА ЈА БРАНИ ИРАНСКАТА ПОЛИТИКА

скиот претседател Махмуд Ахмадинеџат изјави дека производството на атомска бомба не е цел на иранската воена стратегија, бидејќи таа бомба веќе го изгубила своето значење, а тоа го покажале настаните при распаѓањето на СССР и сè она што се случува во Ирак. Тој, исто така, ги отфрли наводите за користење на иранското оружје во нападите врз американските трупи во Ирак, велејќи дека тие се залагаат за смирување на ситуацијата во оваа соседна земја. Тој потсети дека американските официјални органи наместо реално да ги гледаат своите промашувања во кризните жаришта, тие претпочитуваат да ги обвинуваат другите.

"Жал ми е што поради лошите одлуки на американските органи денес се уни-

со изјавата дека Западот претерал со докажувањето на вистинските димензии на извршениот холокауст против Евреите за време на Втората светска војна, кое имало цел да се создаде поволна клима за формирање еврејска држава на Блискиот Исток во 1949 година, по малку неочекувано доби дозвола за престој во САД, и покрај прекиноот на дипломатските односи меѓу двете земји, за да може да учествува во работата на редовната годишна сесија на Генералното собрание на ООН. Меѓутоа, неговото барање да положи венец на паднатите жртви во терористичкиот напад врз зградите на Светскиот трговски центар во Њујорк беше отфрлено од градските власти, без некои поголеми објаснувања. Тоа беше и разбирливо ако се знае дека

Иран е обвинет и за помагање на терористички групи и организации, кои дејствуваат на Блискиот Исток, како што се, Хезболах во Либан и Хамас во Палестина.

Но, деканот на Универзитетот "Колумбија" во Њујорк му дозволи на Ахмадинеџат да одржи говор пред студентите и професорите што, исто така, беше примено со големи реакции. На бурата негативни реакции по тој повод, деканот на овој познат Универзитет изјави дека доколку би имал можност вакво нешто би му дозволил и на Адолф Хитлер, кому во 1933 година тоа му го оневозможиле тогашните американски власти! Од разни еврејски здруженија беа најавени жестоки демонстрации пред зградата на Универзитетот "Колумбија".

Пред да се одржи овој говор, иранскиот претседател истакна дека САД претставуваат важна држава, со популација од 300 милиони луѓе, кои сакаат да добијат вистински и точни информации за глобалниот развој и тие луѓе се желни да слушнат и различни мислења.

Во меѓувреме, во Вашингтон расте притисокот на воените "јастреби", кои ја истакнуваат неминовноста од воена интервенција против Иран, додека државниот секретар Кондолиза Рајс се обидува на дипломатски начин да го издејствува откажувањето на Техеран од развој на нуклеарна технологија за воени цели.

Целата работа беше усложнета и со неодамнешната изјава на новиот француски претседател Николас Саркози, кој и на дело ја потврди својата проамериканска позиција откако изјави дека војната против Иран останува единствено решение, а подоцна самиот тоа го демантираше. Со тоа дојде до нагло свртување на француската политика кон Блискиот Исток, бидејќи токму Франција беше предводник на групата држави кои се спротивставија на донесувањето на одлука на Советот за безбедност за воена интервенција против Ирак во 2003 година, а тоа не му пречеше на Вашингтон, со поддршка на Велика Британија, да ја почне акцијата "Слобода за Ирак", во која досега загинаа повеќе од 3.700 американски војници, без изгледи за брза пацификација на состојбите, кои одамна се претворија во судир на исламските фундаменталистички милитантни групи и организации против западната христијанска цивилизација. Нова воена интервенција против Иран е прашање од кое Вашингтон не се откажува, но во оваа смисла тој нема никаква поддршка од Русија и од Кина, кои мирно го следат развојот на настаните иако и двете држави имаат развиени економски односи и воена соработка со Иран. Русија има развиено соработка со Иран токму во развојот на нуклеарната програма, а Кина претставува еден од најголемите увозници на иранска нафта, од неа зависи нејзината забрвевтана економија, која бележи рекорден развој од 12 отсто годишно.